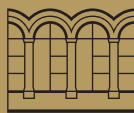
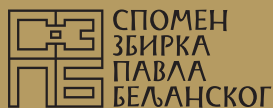

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА: Сава Шумановић и европски реализми између два светска рата

ЗБОРНИК РАДОВА

1838

Галерија слика
„Сава Шумановић“ Шид

**НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА:
Сава Шумановић
и европски реализми
између два светска рата**

ЗБОРНИК РАДОВА

Научна конференција „Сава Шумановић и европски реализми између два светска рата“ одржана је 25. и 26. новембра 2022. године у Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду и Галерији слика „Сава Шумановић“ у Шиду.

Издавачи:

Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад
Институт за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду
Галерија слика „Сава Шумановић“ у Шиду

За издаваче:

Мр Милана Квас
Проф. др Драган Војводић
Јована Лакић

Уреднице:

Проф. др Лидија Мереник
Мр Милана Квас

Научни и уређивачки одбор:

Проф. др Звонко Маковић
Одсек за повијест умјетности Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу
Ванр. проф. др Ловорка Магаш Биланчић
Одсек за повијест умјетности Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу
Др Ана Ереш
Одељење за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду
Др Тијана Палковљевић Бугарски
Галерија Матице српске, Нови Сад
Др Марко Јенко
Lah Contemporary, Љубљана
Ванр. проф. др Кирил Пенушлиски
Интернационален универзитет Еуропа Прима, Скопље

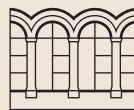
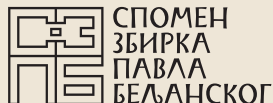
Рецензенти:

Проф. др Лидија Мереник
Проф. др Весна Круљац
Др Петар Прелог

Организовање Научне конференције и објављивање Зборника омогућили су: Министарство културе Републике Србије, Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама АП Војводине, Општина Шид.

**НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА:
Сава Шумановић
и европски реализми
између два светска рата**

ЗБОРНИК РАДОВА

1838

Галерија слика
„Сава Шумановић“ Шид

Нови Сад / Шид, 2023.

САДРЖАЈ

Милана Квас

7 • Сава Шумановић на европској уметничкој сцени

Darija Alujević i Jasenka Ferber Bogdan

8 • Sava Šumanović i krug zagrebačkih prijatelja

Жаклина Ратковић

20 • Сава Шумановић почетком треће деценије 20. века. Обриси културног и идејног контекста

Мишела Блануша

31 • **Композиција са сатом** (1921) – Слика „заустављена“ у времену

Ана Ереш

43 • Сава Шумановић на Петој југословенској изложби (1922)

Lovorka Magaš Bilandžić

52 • Destinacija: Pariz. Sava Šumanović i umjetnici iz Kraljevine SHS u Parizu 1920-ih

---

Kiril Penušliski

69 • The Titian Connection. A Venetian Arcadia in the Works of Sava Šumanović

Гордана Крстић Фај

80 • Салон франка (Salon du Franc) у Паризу 1926. године и сликар Сава Шумановић

Софија Миленковић

94 • Француски пејзажи Саве Шумановића

Радован Сремац

106 • Сава Шумановић и Париз у светлу документарне грађе Галерије слика „Сава Шумановић“ у Шиду

Драгана Љубеновић

111 • „Реалност слике“ у стваралаштву Саве Шумановића – прилог проучавању

Дина Павић

116 • Синтеза аутопортрета и представе акта на примеру радова
Модел у атељеу (1939), **Позирање** (1940) и **Акт у атељеу** (1940)

Никола Шуица

131 • Зебња ка „другом“ – Страствени немир Шумановићевог сликања телесности

Сава Шумановић, детаљ са матурске фотографије, Земун, 1914, Галерија слика „Сава Шумановић“ у Шиду

Мр Милана Квас

Сава Шумановић на европској уметничкој сцени

Спомен-збирка Павла Бељанског је током 2022. године својим пројектима учествовала у манифестацији „Нови Сад – Европска престоница културе“, с циљем да у европском контексту истакне значај легата који баштини антологију националне уметности 20. века, са акцентом на период између два светска рата. Један од пројеката комплексног карактера посвећен овом раздобљу и једном уметнику из колекције Бељанског, Сави Шумановићу, повезао је велики број институција и сарадника из четири државе – Србије, Хрватске, Северне Македоније и Француске – не само у организовању изложбе у Спомен-збирци Павла Бељанског, Галерији Матице српске и Галерији слика „Сава Шумановић“ у Шиду, већ и дводневне научне конференције у новосадском и шидском легату. Посебан допринос пројекта представљају објављене публикације у којима су, захваљујући ангажовању истакнутих научних и музејских стручњака – уредника, научног и уређивачког одбора, аутора текстова и рецензента – сумирана досадашња теоријска разматрања Шумановићевог живота и дела. Истовремено, оне доносе резултате нових истраживања о једном од најпознатијих представника југословенског модернизма.

Сарадња Спомен-збирке Павла Бељанског и Галерије слика „Сава Шумановић“ у Шиду са Институтом за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду у објављивању зборника радова научне конференције, потврђује значај повезивања музејског и научног рада у циљу проширивања издавачке делатности из историје уметности, доступној у галеријским просторима установа културе не само стручној јавности већ и најширој публици. На тај начин, постиже се заједничка мисија институција културе и образовања – популаризација вредности културног наслеђа путем публикација утемељеним на научноистраживачком раду. Какве су биле сликареве загребачке године и околности његових боравака у Паризу, када се Шумановић појављује на београдској уметничкој сцени, који уметници Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца су пролазили кроз слична париска искуства током „лудих двадесетих“, разматрање Шумановићеве зебње ка „другом“ при сликању женских актова или утицаја Тицијановог сликарства у Шумановићевим делима, само су неке од тема у зборнику који је пред нама. Различити приступи у тумачењу Шумановићевог опуса и откривање до сада непознатих чињеница везаних за његов живот и стваралаштво, изнова потврђују да истинске вредности остају трајна инспирација за нова сагледавања и стручно-научне валоризације. Истовремено, одржавањем научне конференције у оквиру програма „Нови Сад – Европска престоница културе“, уметност Саве Шумановића је добила додатну видљивост на мапи европске културне историје 20. века.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА:

**Сава Шумановић
и европски реализми
између два светска рата**

ЗБОРНИК РАДОВА

Издавачи:

Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад
Трг галерија 2
21101 Нови Сад

Институт за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду
Чика Љубина 18–20
11000 Београд

Галерија слика „Сава Шумановић“ у Шиду
Светог Саве 7
22240 Шид

Организациони одбор конференције:

Мр Милана Квас, Спомен-збирка Павла Бељанског
Јована Лакић, Галерија слика „Сава Шумановић“ у Шиду
Ангелина Голић, Спомен-збирка Павла Бељанског
Милица Орловић Чобанов, Спомен-збирка Павла Бељанског
Јасмина Јакшић Субић, Спомен-збирка Павла Бељанског

Лектура и коректура:

Слободанка Дачић

Превод и лектура резимеа:

Сава Ракић

Графичко обликовање:

Вељко Дамјановић (Графичка радионица СПУТЊИК)

Штампа:

Футура, Нови Сад

Тираж: 500

Нови Сад 2023.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

75.071.1:929 Šumanović S.(082)

**НАУЧНА конференција Сава Шумановић и европски реализми
између два светска рата, (2022 ; Нови Сад, Шид)**

Зборник радова / Научна конференција Сава Шумановић и европски реализми између два светска рата, [одржане 25. новембра 2022. у Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду и 26. новембра 2022. у Галерији слика “Сава Шумановић” у Шиду.] ; уреднице Лидија Мереник и Милана Квас. – Нови Сад : Спомен-збирка Павла Бељанског ; Београд : Институт за историју уметности Филозофског факултета ; Шид : Галерија слика “Сава Шумановић” у Шиду, 2023 (Нови Сад : Футура). – 144 стр. : илустр. ; 22 cm

Тираж 500.

ISBN 978-86-81132-16-6

а) Шумановић, Сава (1896–1942) – Зборници

COBISS.SR-ID 111882505

S. Choumanovitch